

Fisket

Gammelgården, 1694 - 1950

Vid häradstingsförhandlingar i mars 1694 kräver Gammelgårdsborna även att få del i fisket i Åkroken. Rätten underkänner kraven och hävdar att laxpatan i Åkroken är Riaböndernas enskilda angelägenhet.

Månsbyns laxfiske som bedrevs mellan Jönsholmen delades från början med Gammelgården. År 1824 påbörjades en tvist om fisket mellan dom båda byarna. Från och med år 1826 lade Månsbyborna beslag på hela laxfångsten. Gammelgårdens byamän stämde då Månsbyn, och vid tingsförhandlingarna fastslogs att fiskerätten tillhörde Månsbyn.

På 1880-talet införde major Johan Rutberg från Gammelgården en ny konserveringsmetod som innebar att laxen lättsaltades och förvarades i iskällare. Johan Rutberg var själv stor uppköpare av lax och största delen av fångsterna såldes vidare till Stockholm.

Gammelgården hade i början av 1900-talet fyra fasta fiskeplatser. Karsina 1 beläget vid en utskjutande udde cirka 850 meter nedanför Riaforsen. Karsina 2 som utgick från Åkerholmen. Karsina 3 med utgångspunkt från Starrholmen samt ett patafiske i Stråkan.

År 1930 upprättades ett nytt kontrakt med flottningsföreningen där följande står att läsa. "Alla byalagets tillkommande fisken överlätes med nyttjanderätt på Kalix älvens flottningsförening, med rättighet dock för byalaget, att utöva det fiske, som ej hindrar flottningen, och utan ersättningskyldighet för Kalix älvens flottningsförening om något fiske eller redskap skadas". För detta erhöll Gammelgårdens byamän en ersättning på 2800 kr/år. Byns sista fasta patafiske nedlades i mitten av 1950-talet.